

Biblioteki

mgr Albert Izdebski

dr Mikołaj Jasiński

mgr Tomasz Zając

Pracownia Ewaluacji Jakości Kształcenia na UW

Warszawa, 9 luty 2010 r.

Spis treści

Wstęp	5
1. Główna biblioteka	7
2. Częstotliwość korzystania z BUW	8
3. Dostępność materiałów i oceny funkcjonowania BUW	9
4. Strona BUW i katalog on-line	13
5. Biblioteki wydziałowe	15
5.1. Dostępność materiałów	15
5.2. Infrastruktura bibliotek	16
5.3. Funkcjonowanie biblioteki	17
6. Główne wnioski	18

Wstęp

W Polsce ustawodawca do podstawowych zadań uczelni zalicza „upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki, kultury narodowej i techniki, w tym poprzez gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych i informacyjnych”¹. Na Uniwersytecie Warszawskim działa system biblioteczno - informacyjny, na który składają się Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie (BUW) oraz biblioteki jednostek organizacyjnych Uniwersytetu. BUW w strukturze tej pełni rolę biblioteki głównej.²

„System biblioteczno-informacyjny w szkołach wyższych obsługuje trzy sfery funkcjonowania uczelni: system badań naukowych, dydaktykę oraz administrację”³. W badaniu skoncentrowaliśmy się na sferze w największym stopniu dotyczącej studentów – dydaktyce i ocenach aspektów funkcjonowania systemu bibliotecznego z nią związanych. Naszym celem było uzyskanie wstępnej odpowiedzi na pytanie: w jakim stopniu uniwersytecki system biblioteczno-informacyjny zaspokaja potrzeby studentów naszej uczelni wynikające z procesu studiowania?

Jednakże prowadzenie analiz tylko w oparciu o opinie studentów wiąże się niestety z pominięciem poglądów znacznej części użytkowników bibliotek Uniwersytetu Warszawskiego. Oprócz pracowników uczelni i doktorantów istnieje także znaczna liczba użytkowników bibliotek spoza Uniwersytetu. Stanowią oni blisko połowę użytkowników Biblioteki Uniwersyteckiej.⁴

Zgodnie ze Statutem Uniwersytetu Warszawskiego do zadań bibliotek należy przede wszystkim „gromadzenie, opracowanie i udostępnienie zbiorów bibliotecznych oraz zasobów

---

¹ Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r. Dz.U. 2005 nr 164 poz. 1365, art.. 13. Ust. 1 pkt 5.

² Statut Uniwersytetu Warszawskiego § 25 pkt 1

³ *Jolanta Stępiak*, Koegzystencja bibliotek cyfrowych i tradycyjnych w akademickich systemach biblioteczno-informacyjnych w perspektywie najbliższych 10 lat, Materiały Konferencyjne: II Konferencja Biblioteki Politechniki Łódzkiej: Biblioteki XXI wieku. Czy przetrwamy, Łódź 2006, S 87.

⁴ Sprawozdanie Biblioteki Uniwersyteckiej W Warszawie I Bibliotek Wydziałowych UW za Rok 2008: [//www.buw.uw.edu.pl/images/BUW_PDF/sprawozdanie/sprawozdanie2008.pdf](http://www.buw.uw.edu.pl/images/BUW_PDF/sprawozdanie/sprawozdanie2008.pdf)

informacji naukowej”⁵. Rola nowoczesnej biblioteki nie sprowadza się jednak zaledwie do tworzenia i udostępniania kolekcji książek i czasopism. Biblioteka tworzy również przestrzeń do nauki i pracy. Muszą zostać stworzone w tym celu komfortowe warunki, zapewniony szereg udogodnień, takich jak dostęp do komputerów oraz do zasobów Internetu.

W nowoczesnych bibliotekach coraz większą rolę pełnią nowoczesne technologie. Z jednej strony są to zmiany w systemie katalogowania i udostępniania zbiorów – obsługa znacznej części tego procesu przez systemy komputerowe. Z drugiej strony wzrasta część zasobów bibliotek, które nie mają postaci fizycznej, np. zdigitalizowane książki, czy bazy czasopism, dla których konieczne jest stworzenie nowych systemów katalogowania i udostępniania.⁶

W badaniu skoncentrowaliśmy się na aspektach funkcjonowania bibliotek, które mają największe znaczenie dla typowego studenta. W ankiecie zawarto pytania o opinie dotyczące takich kwestii, jak: dostępność potrzebnej w trakcie studiów literatury (w tym także tej w formie elektronicznej), jakość obsługi w bibliotekach, jakość serwisów internetowych czy stan infrastruktury. II edycja Ogólnouniwersyteckiej Ankiety Oceniającej Jakość kształcenia na UW zawierała blok pytań poświęcony funkcjonowaniu bibliotek. Część badania dotycząca bibliotek na UW składała się z dwóch elementów: oceny biblioteki, z której badany korzysta najczęściej oraz oceny Biblioteki Uniwersyteckiej. Jeżeli badany stwierdził, że biblioteką z której najczęściej korzysta jest BUW, to oceniał jedynie funkcjonowanie Biblioteki Uniwersyteckiej. Poniższe rozważania dotyczą przede wszystkim ocen funkcjonowania Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie.

---

⁵ Statut Uniwersytetu Warszawskiego § 25 punkt 2

⁶ Na temat roli bibliotek akademickich oraz wpływu przemian technologicznych na ich funkcjonowanie wypowiedali się m.in.: Grażyna Piotrowicz *Model hybrydowy jako optymalny wariant funkcjonowania i rozwoju współczesnej biblioteki akademickiej*, Ogólnopolska konferencja naukowa: *Tradycja i nowoczesność bibliotek akademickich*, Rzeszów 2005. Di Martin, *Bright futures: getting a sense of direction*, Materiały Konferencyjne: II Konferencja Biblioteki Politechniki Łódzkiej: *Biblioteki XXI wieku. Czy przetrwamy*, Łódź 2006, s.11-18; Lidia Szczygłowska, „Cybrary” to wciąż biblioteka, Materiały Konferencyjne: II Konferencja Biblioteki Politechniki Łódzkiej: *Biblioteki XXI wieku. Czy przetrwamy*, Łódź 2006, s.51-70 Grażyna Piotrowicz, *Cyfrowa przyszłość, czyli biblioteki w erze informacji*, Materiały Konferencyjne: II Konferencja Biblioteki Politechniki Łódzkiej: *Biblioteki XXI wieku. Czy przetrwamy*, Łódź 2006, 247-266

Znaczna część pytań dotycząca dostępności materiałów niezbędnych w czasie studiów oraz różnych aspektów funkcjonowania biblioteki została zadana w identycznej formie w częściach badania poświęconych Bibliotece Uniwersyteckiej oraz bibliotece wydziałowej uznanej przez badanego za jego główną bibliotekę. Tam, gdzie jest to możliwe, rozkłady i średnie odpowiedzi dotyczących Biblioteki Uniwersyteckiej zestawiamy z rozkładami i średnimi odpowiedzi dla ogółu bibliotek jednostkowych.

1. Główna biblioteka

Badani pytani o bibliotekę, z której zasobów głównie korzystają, przeważnie wymieniali BUW – 43,6% odpowiedzi. W dalszej kolejności najczęściej wskazywane były biblioteki wydziałowe - biblioteki Wydziału Zarządzania, Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych oraz Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji (odpowiednio 5,9%, 3,6% i 3,6% wszystkich odpowiedzi). Są to biblioteki dużych jednostek, co częściowo wyjaśnia ich popularność na tle pozostałych bibliotek jednostkowych (por. aneks tabela 1.1.).

Odsetek studentów, którzy uznali BUW za swoją główną bibliotekę bardzo różni się w zależności od jednostki dydaktycznej. Najniższy jest on wśród studentów Wydziału Chemii (5%) oraz Kolegium Kształcenia Nauczycieli Języka Angielskiego (6%) oraz wydziału Fizyki (8%). Najwyższy odsetek studentów korzystających głównie z BUW odnotowano wśród studentów Instytutu Kultury Polskiej (89%), Międzywydziałowych Studiów Wschodniosłowiańskich (87%) oraz Instytutu Badań Interdyscyplinarnych Artes Liberales (86%) (por. aneks tabela 1.2.).

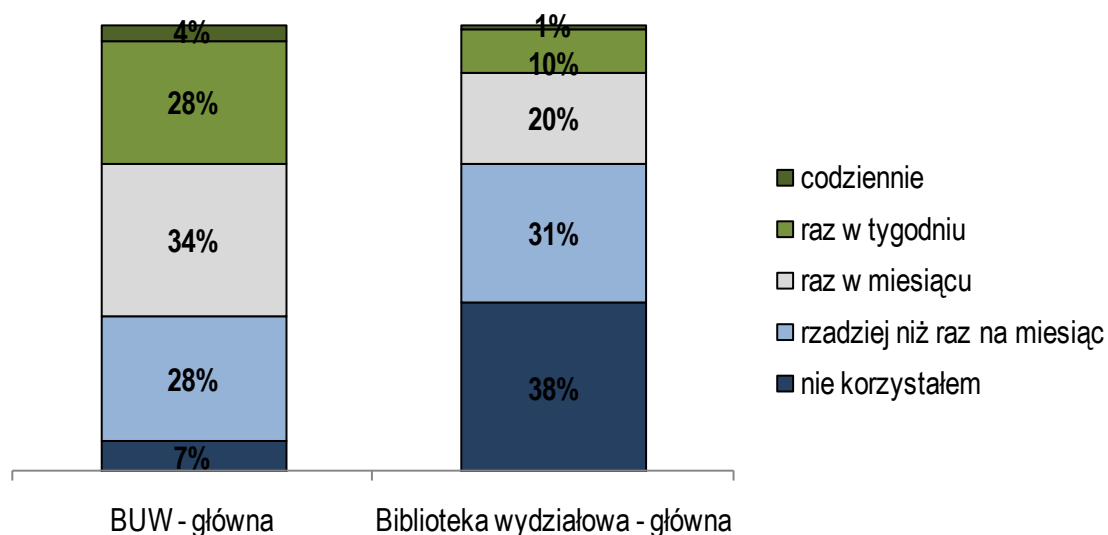
O ile BUW dla dużej części dla studentów jest główną biblioteką, to należy podkreślić, że **biblioteki jednostkowe rzadko pełnią rolę głównych bibliotek dla studentów innych jednostek**. Biblioteki Wydziału Geografii, Wydziału Orientalistycznego, Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych, Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Instytutu Historii Sztuki oraz Instytutu Slawistyki Zachodniej i Południowej zostały wybrane jako główne biblioteki wyłącznie przez studentów tychże jednostek. Biblioteką, z której korzystają najczęściej studenci innych jednostek, jest biblioteka Ośrodka Studiów Amerykańskich (21% studentów spoza jednostki) (por. aneks tabela 1.3.). Niewielkie odsetki studentów z innych jednostek wskazujących poszczególne biblioteki jako swoją główną bibliotekę może świadczyć z jednej strony o ich dopasowaniu głównie do potrzeb danej jednostki, z drugiej strony może być wynikiem trudności (głównie przy wypożyczaniu) na jakie może natrafić student korzystając z biblioteki innych jednostek.

Prawie żadna z osób, które wskazały BUW jako swoją bibliotekę główną, nie korzysta z innych bibliotek UW. Natomiast wśród osób, dla których główną biblioteką jest jedna z bibliotek wydziałowych, osoby nie korzystające z innych bibliotek UW stanowią rzadkość – niewiele ponad 3%. Niekorzystanie z innej niż główna biblioteki zdaje się wynikać w większym stopniu z braku takiej potrzeby niż stawianych przed studentami barier. Osoby, które korzystają z innych bibliotek w większości – ponad 75% - pozytywnie oceniają możliwość korzystania z bibliotek innych niż główna (por. aneks tabela 1.4.).

2.Częstotliwość korzystania z BUW

Pierwszą interesującą nas kwestią w przypadku BUW była częstotliwość korzystania z biblioteki. Spośród wszystkich badanych 45% korzystało z BUW w semestrze letnim przynajmniej raz w miesiącu. Osoby korzystające z biblioteki przynajmniej raz w tygodniu stanowią 19% ogółu badanych. Jak należało się spodziewać, osoby, które wybrały BUW jako swoją główną bibliotekę deklarują, iż korzystają z niej znacznie częściej niż pozostali badani. Blisko dwie trzecie z nich korzysta z BUW przynajmniej raz w miesiącu, a blisko jedna trzecia przynajmniej raz w tygodniu.

Rysunek 2.1 Rozkłady częstości odpowiedzi na pytanie, jak często korzystasz z BUW w grupie badanych, którzy uznali BUW za swoją główną bibliotekę i wśród badanych, którzy jako swoją główną bibliotekę wskazali jedną z bibliotek wydziałowych.

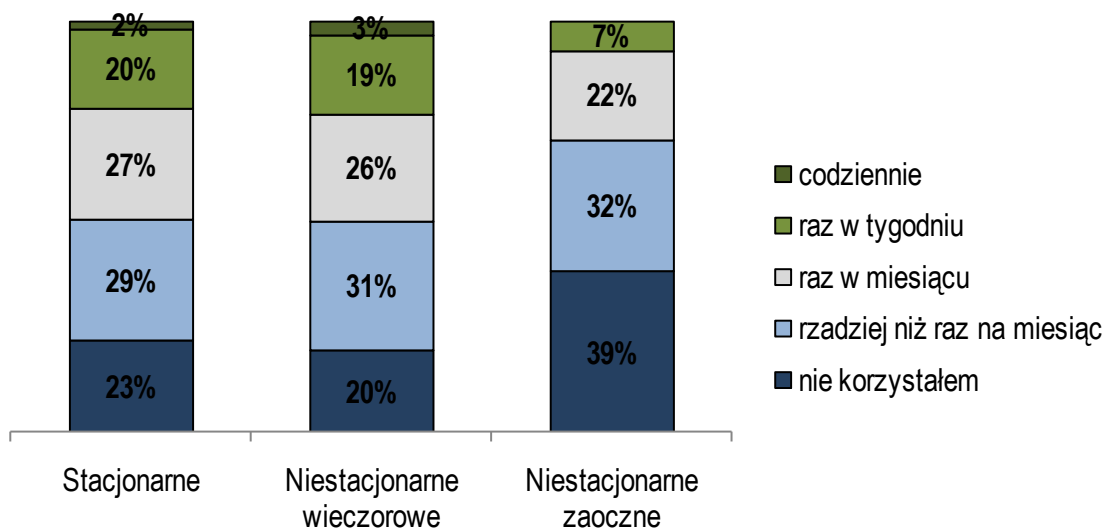

Spośród wyróżnionych grup studentów **zdecydowanie najrzadziej z BUW korzystają studenci studiów niestacjonarnych zaocznych**. Ponad 70% z nich korzystało w semestrze

letnim z BUW rzadziej niż raz na miesiąc lub wcale. W pozostałych grupach wyróżnionych ze względu na tryb studiów odsetek ten wynosił nieco ponad 50%.

Rysunek 2.2 Rozkłady częstości odpowiedzi na pytanie, jak często korzystasz z BUW wg trybu studiów

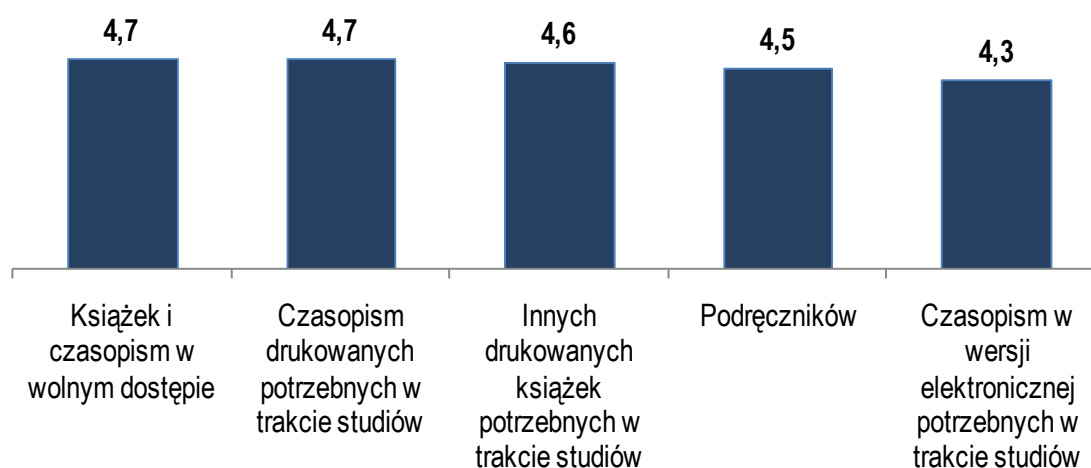

Na tle wszystkich użytkowników BUW wyróżniają się także osoby szczególnie aktywne naukowo – które opublikowały recenzowany artykuł naukowy, otrzymywały stypendium naukowe spoza UW albo brały udział w pracach koła naukowego, studenci z najwyższymi średnimi ocen. Osoby należące do tej grupy znacznie częściej niż pozostali badani korzystali z BUW. Wśród studentów z najniższymi średnimi ocen (poniżej 3,5) odsetek osób korzystających z Biblioteki Uniwersyteckiej przynajmniej raz w tygodniu wynosi niewiele ponad 15%, a w grupie studentów z najwyższymi ocenami jest on dwukrotnie większy. **Z BUW w największym stopniu korzystają zatem osoby najbardziej zaangażowane w studiowanie** (por. aneks tabele 2.1-5).

3. Dostępność materiałów i oceny funkcjonowania BUW

Z punktu widzenia studentów podstawowym zadaniem biblioteki jest zapewnienie im dostępu do materiałów (książek i czasopism) niezbędnych w trakcie studiów.

Rysunek 3.1 Oceny* BUW pod względem dostępności różnego typu materiałów potrzebnych w czasie studiów

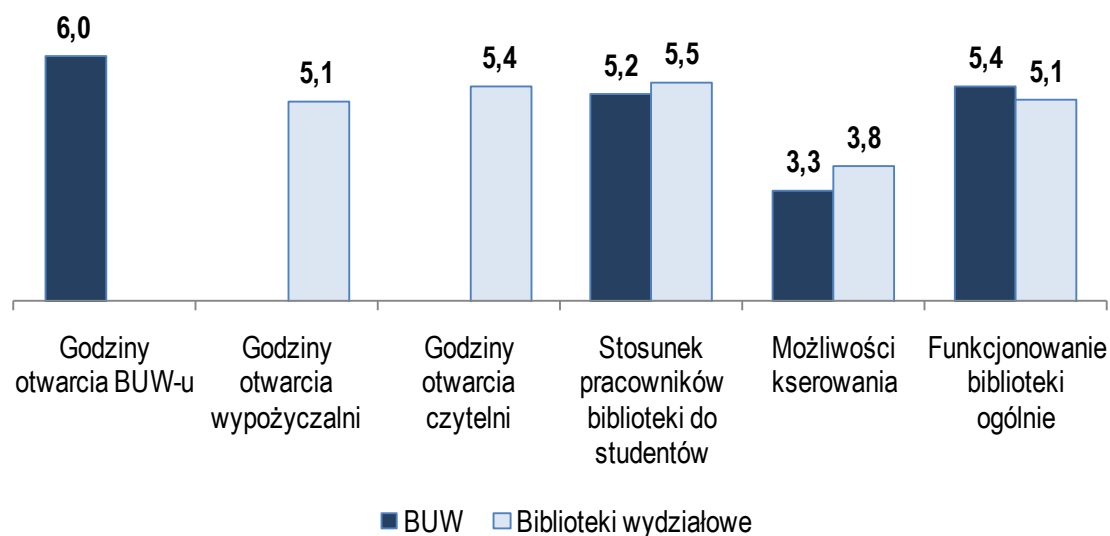

* - średnia dla siedmiopunktowej skali: na której 1 oznaczało zdecydowanie źle, a 7 oznaczało zdecydowanie dobrze

Oceny dostępności poszczególnych typów materiałów potrzebnych w trakcie studiów są raczej pozytywne. Najwyżej oceniana jest dostępność czasopism drukowanych oraz książek i czasopism w wolnym dostępie (średnia ocen – 4,7). Gorzej oceniana była dostępność czasopism w formie elektronicznej (4,3). Oceny BUW są wyższe, z wyjątkiem oceny dostępności książek i czasopism w wolnym dostępie, w grupie osób, które nie uznały jej za swoją główną bibliotekę. Ponadto oceny dostępności podręczników i innych drukowanych książek oraz czasopism drukowanych potrzebnych w trakcie studiów są nieco wyższe dla bibliotek wydziałowych niż BUW. Jedynym przypadkiem, gdy BUW ma wyższe oceny niż biblioteki wydziałowe, jest dostępność książek innych niż podręczniki.

Biblioteka nie pełni jedynie funkcji magazynu z książkami i czasopismami. Musi także tworzyć odpowiednie warunki do nauki i pracy. **Biblioteka Uniwersytecka jest postrzegana przez badanych jako dogodne miejsce do nauki.** Średnie ocen niemal wszystkich aspektów funkcjonowania BUW znajdują się znacznie powyżej środka skali. Respondenci wysoko oceniają funkcjonowanie Biblioteki ogólnie – średnia ocen wynosi 5,4. Szczególnie wysoko zostały ocenione warunki lokalowe w Bibliotece Uniwersyteckiej, godziny otwarcia biblioteki a także komfort pracy (średnie ocen odpowiednio 6,2 , 6,0, 5,7). W przypadku dostępu do komputerów i Internetu w bibliotece oceny są również pozytywne, choć nieco niższe (średnie ocen 5,0 i 5,1).

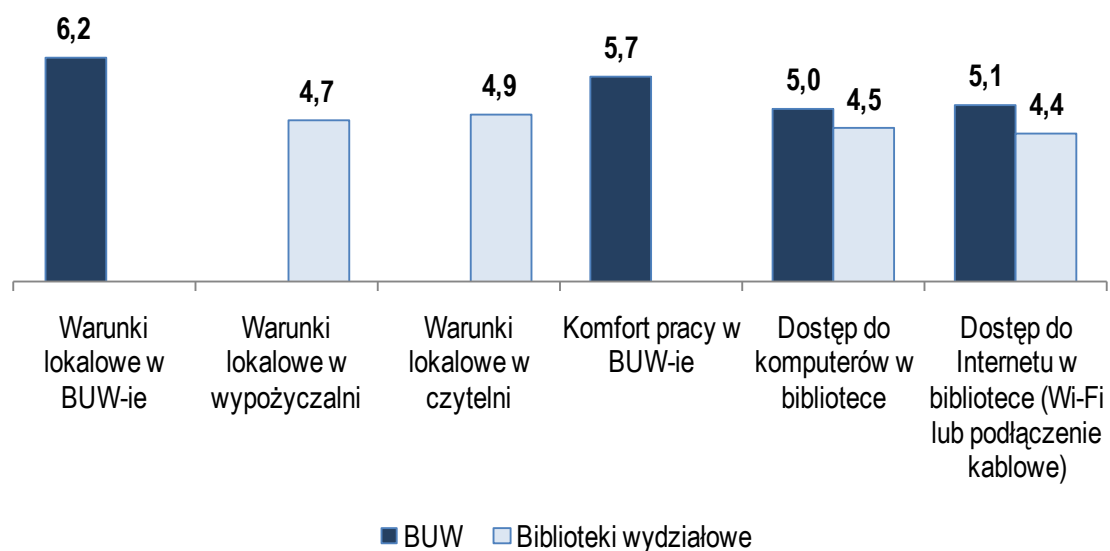
Rysunek 3.2 Oceny* poszczególnych aspektów funkcjonowania BUW i bibliotek wydziałowych

* - średnia dla siedmiopunktowej skali: na której 1 oznaczało zdecydowanie źle, a 7 oznaczało zdecydowanie dobrze

Pod względem infrastruktury – warunków lokalowych oraz dostępu do komputerów i Internetu Biblioteka Uniwersytecka oceniana jest lepiej niż ogół bibliotek wydziałowych. Także godziny pracy BUW bardziej odpowiadają badanym niż godziny otwarcia ich bibliotek wydziałowych. **Spośród wszystkich bibliotek wydziałowych jedynie biblioteki Wydziału Biologii i Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki są lepiej oceniane od BUW pod względem warunków lokalowych.**

Rysunek 3.3 Oceny* elementów infrastruktury BUW i bibliotek wydziałowych

* - średnia dla siedmiopunktowej skali: na której 1 oznaczało zdecydowanie źle, a 7 oznaczało zdecydowanie dobrze

Jak pokazały szczegółowe analizy dla studentów korzystających z bibliotek, znacznym problemem jest jedynie wykonywanie kserokopii udostępnianych materiałów (por. aneksy tabele 3.1-2). Zarówno w przypadku BUW, jak i ogółu bibliotek wydziałowych możliwość kserowania jest oceniana zdecydowanie najgorzej w stosunku do wszystkich innych badanych aspektów funkcjonowania bibliotek.

Badani oceniali także sprawność obsługi przy wypożyczaniu książek w BUW, posługując się skalą od -3 do 3, gdzie -3 oznacza ocenę bardzo złą, a 3 ocenę bardzo dobrą. Blisko 80% odpowiedzi na pytanie o ocenę sprawności obsługi przy wypożyczaniu książek stanowiły oceny pozytywne, w tym 22% bardzo dobrze, a średnia ocen wynosi 1,5.

Przeanalizowaliśmy związek ocen poszczególnych aspektów funkcjonowania BUW z ogólną oceną funkcjonowania Biblioteki. Widoczna jest pozytywna zależność oceny ogólnej działania biblioteki z ocenami wszystkich omawianych powyżej aspektów jej funkcjonowania. Odpowiedzi na pytania dotyczące działalności BUW pozwalają w znacznej mierze wyjaśnić ogólną ocenę (współczynnik R^2 wynosi 0,68). Największe znaczenie dla wyjaśnienia ogólnej oceny mają w równym stopniu oceny komfortu pracy w BUW oraz stosunku pracowników Biblioteki do studentów, a w następnej kolejności oceny sprawności przy wypożyczaniu książek.

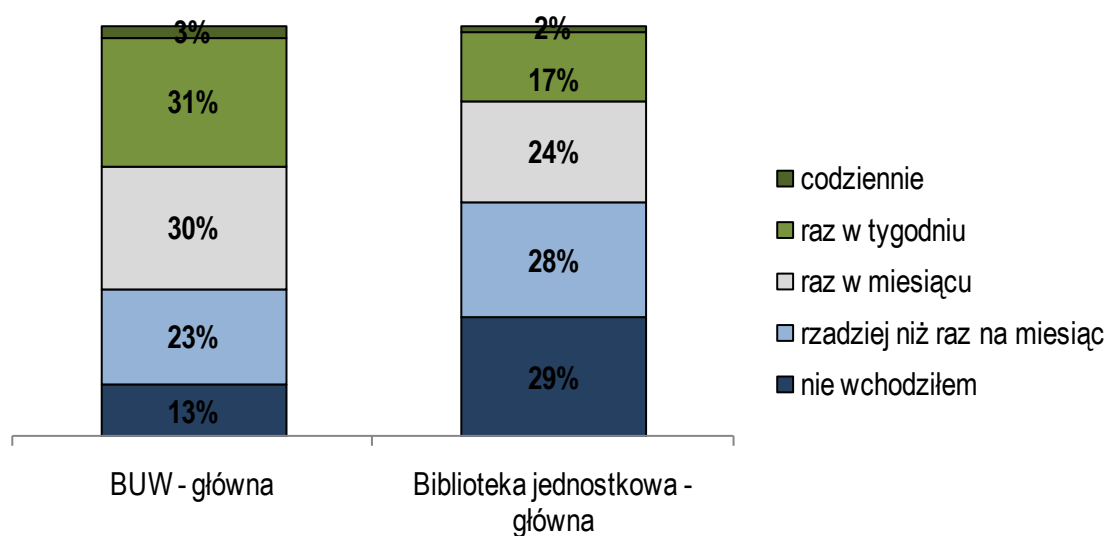
Oceny dostępności wszystkich typów materiałów potrzebnych w czasie studiów, a także poszczególnych aspektów funkcjonowania biblioteki nie są powiązane z częstotliwością korzystania z Biblioteki Uniwersyteckiej, ani z faktem wskazania BUW jako biblioteki, z której badany głównie korzysta. **Badani, którzy nie wskazali BUW jako swojej głównej biblioteki oceniają BUW podobnie jak osoby, dla których BUW jest główną biblioteką.** Fakt, iż korzystają głównie z zasobów biblioteki wydziałowej nie wynika zatem z oceny działania BUW (por. aneksy tabele 3.3-16).

Oceny zasobów, jak i funkcjonowania BUW wśród studentów bardziej aktywnych naukowo – publikujących teksty, należących do kół naukowych, otrzymujących stypendia naukowe tak z UW, jak i spoza uczelni – z reguły nie różnią się znacznie od ocen pozostałych badanych. Podobnie ocena dostępności książek i czasopism, a także działania Biblioteki nie różni się istotnie w grupach studentów wyznaczonych ze względu na tryb czy rodzaj studiów.

4. Strona BUW i katalog on-line

Obecnie można korzystać z usług BUW w dużej mierze za pośrednictwem Internetu. W kwestionariuszu znalazły się pytania dotyczące działania strony internetowej biblioteki oraz katalogu on-line.

Rysunek 4.1 Rozkład częstości odpowiedzi na pytanie o częstotliwość odwiedzania strony BUW w grupie badanych, którzy uznali BUW za swoją główną bibliotekę i wśród badanych, którzy jako swoją główną bibliotekę wskazali jedną z bibliotek wydziałowych.

Nieco ponad połowa badanych odwiedzała w semestrze letnim stronę internetową BUW przynajmniej raz w miesiącu. Do grona częstych użytkowników strony BUW – odwiedzających ją przynajmniej raz w tygodniu – można zaliczyć jedną czwartą badanych. Analogiczne odsetki są oczywiście wyższe wśród osób, które wskazały BUW jako swoją główną bibliotekę – niemal dwie trzecie z nich korzysta ze strony BUW przynajmniej raz w miesiącu, a jedna trzecia przynajmniej raz w tygodniu.

Częstość wchodzenia na stronę BUW powiązana jest z częstością korzystania z Biblioteki, mianowicie osoby częściej korzystające z Biblioteki częściej również odwiedzały jej stronę internetową. Internet jest zatem tylko uzupełnieniem „tradycyjnych” form działalności BUW (por. aneks tabela 4.1.).

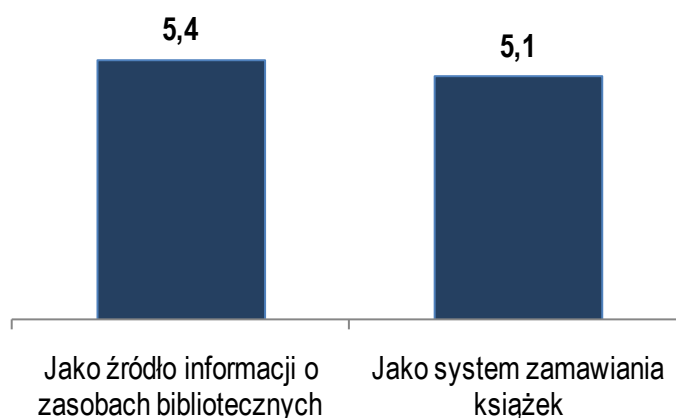
Częstotliwość odwiedzania strony BUW, podobnie jak w przypadku korzystania z biblioteki, jest znacznie niższa wśród studentów studiów niestacjonarnych zaocznych w stosunku do studentów pozostałych trybów oraz wyższa wśród osób aktywnych naukowo –

tj. otrzymujących stypendia, należących do kół naukowych, publikujących teksty naukowe (por. aneks tabele 4.2-5).

Oceny zawartości strony internetowej BUW są zdecydowanie pozytywne. Tylko niecałe 7% badanych oceniło negatywnie użyteczność informacji zawartych na stronie BUW, oceny pozytywne stanowią 70% odpowiedzi.

Katalog on-line może pełnić kilka funkcji. Z jednej strony może być źródłem informacji na temat zasobów biblioteki, zaś z drugiej stanowi kluczowy element systemu wypożyczania książek. Oceny katalogu on-line zarówno jako źródła informacji o zasobach bibliotecznych oraz jako systemu zamawiania książek są dosyć wysokie – średnie ocen wynoszą odpowiednio: 5,4 i 5,1.

Rysunek 4.2 Oceny* katalogu on-line

* - średnia dla siedmiopunktowej skali: na której 1 oznaczało zdecydowanie źle, a 7 oznaczało zdecydowanie dobrze

Poziom ocen katalogu on-line jest powiązany z częstotliwością odwiedzania strony internetowej BUW. Studenci, którzy wyżej oceniają katalog on-line zarówno jako źródło informacji o zasobach bibliotecznych, jak i jako system zamawiania książek częściej korzystają ze strony internetowej BUW (por. aneks tabele 4.6-7).

Oceny działania katalogu on-line powiązane są także z ogólną oceną funkcjonowania BUW oraz oceną obsługi przy wypożyczaniu. Im wyższe są oceny katalogu on-line, tym wyższe są oceny ogólnego funkcjonowania BUW oraz obsługi przy pożyczaniu książek. (por. aneks tabele 4.8-11).

5. Biblioteki wydziałowe

Poniższa część opracowania poświęcona jest ocenom funkcjonowania bibliotek poszczególnych jednostek dydaktycznych UW. Na temat każdej z bibliotek wypowiadały się jedynie osoby, które wskazały ją jako bibliotekę, z której zasobów głównie korzystają. Przedstawione analizy dotyczą jednak tylko części bibliotek wydziałowych. Niestety, na temat niektórych bibliotek wypowiedziało się zbyt mało badanych, aby można było uwzględnić je w analizach.

Oceniając funkcjonowanie swojej głównej biblioteki badani, podobnie jak w przypadku Biblioteki Uniwersyteckiej, wypowiadali się na temat zgromadzonych zasobów, infrastruktury oraz jakości obsługi.

5.1. Dostępność materiałów

W pierwszej kolejności badani oceniali dostępność różnego rodzaju materiałów niezbędnych w czasie studiów. W przeciwieństwie do części kwestionariusza dotyczącej Biblioteki Uniwersyteckiej blok pytań dotyczących bibliotek wydziałowych nie zawierał pytań dotyczących dostępności materiałów w formie elektronicznej. Badani wypowiadali się tylko na temat dostępności trzech typów materiałów: podręczników, pozostałych książek oraz czasopism potrzebnych w trakcie studiów.

Przeciętnie oceny dostępności poszczególnych typów materiałów w bibliotekach wydziałowych niemal wcale nie różnią się od ocen BUW. Stosunkowo najniżej oceniana jest dostępność innych niż podręczniki książek potrzebnych w trakcie studiów – średnia ocen wynosi 4,7 przy skali ocen od 1 do 7, gdzie 1 oznacza ocenę zdecydowanie negatywną, a 7 ocenę zdecydowanie pozytywną. Najlepiej zaś oceniana jest dostępność czasopism potrzebnych w trakcie studiów – średnia ocen 4,9.

Widoczne są znaczne różnice oceny poszczególnych bibliotek jednostkowych pod względem dostępności różnych typów materiałów. Średnie ocen dostępności podręczników wahają się od 3,5 do 6,1. W przypadku dostępności pozostałych książek potrzebnych w czasie studiów średnie ocen wahają się od 3,1 do 5,9, a w przypadku dostępności czasopism od 3,4 do 6,0. **Oceny dostępności poszczególnych typów materiałów są w przeważającej większości bibliotek pozytywne** – tylko w przypadku jednej biblioteki średnie ocen dostępności wszystkich trzech typów materiałów znajdują się poniżej środka skali. Ponadto dla połowy analizowanych bibliotek oceny dostępności poszczególnych typów materiałów są wyższe niż analogiczne oceny BUW. Do grona

najlepiej ocenianych zaliczają się biblioteki Wydziału Biologii, Instytutu Historycznego oraz Instytutu Fizyki Doświadczalnej. Najgorzej zaś oceniane są biblioteki Instytutu Archeologii oraz Wydziału Lingwistyki Stosowanej i Filologii Wschodniosłowiańskich oraz Instytutu Germanistyki (por. aneks tabela 5.1-3.).

Zgodnie z oczekiwaniami oceny dostępności wszystkich typów materiałów są w znacznym stopniu ze sobą powiązane. Osoby wysoko oceniające dostępność jednego typu materiałów przeciętnie wyżej oceniają również dostępność pozostałych typów materiałów.

5.2. Infrastruktura bibliotek

Kolejnym aspektem funkcjonowania bibliotek ocenianym przez badanych była infrastruktura – warunki lokalowe w czytelni i wypożyczalni oraz dostęp do komputerów i Internetu.

Różnice ocen infrastruktury pomiędzy poszczególnymi bibliotekami są znacznie większe niż w przypadku ocen dostępności poszczególnych materiałów potrzebnych w trakcie studiów. W przypadku warunków lokalowych w czytelni i wypożyczalni średnie ocen wahają się odpowiednio od 2,4 do 6,5 oraz od 2,7 do 6,4. **Dla ponad jednej trzeciej analizowanych bibliotek oceny warunków lokalowych są negatywne.** Najgorzej oceniane są warunki lokalowe w bibliotekach Instytutu Stosowanych Nauk Społecznych oraz Wydziału Lingwistyki Stosowanej i Filologii Wschodniosłowiańskich. Stosunkowo rzadko można mówić o ocenach zdecydowanie pozytywnych. Zaledwie dwie biblioteki – Wydziału Biologii oraz Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki – są wyżej oceniane pod względem warunków lokalowych niż Biblioteka Uniwersytecka (por. aneks tabela 5.4-5.).

Podobnie zróżnicowane są oceny dostępu do komputerów oraz Internetu – ich średnie wahają się od 2,0 do 6,2. Zróżnicowanie ocen dostępu do komputerów i Internetu w poszczególnych bibliotekach jest większe niż zróżnicowanie ocen warunków lokalowych. **Podobnie jak w przypadku warunków lokalowych ponad jedna trzecia analizowanych bibliotek oceniana jest negatywnie przez badanych.** Większa niż w przypadku oceny warunków lokalowych jest natomiast grupa bibliotek ocenianych zdecydowanie pozytywnie pod względem dostępu do komputerów i Internetu. Więcej bibliotek jest też lepiej ocenianych pod względem dostępu do komputerów i Internetu niż Biblioteka Uniwersytecka. Najlepiej oceniane są ponownie biblioteki Wydziału Biologii oraz Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki. Najgorzej zaś oceniony został dostęp do komputerów i Internetu w Sekcji Francuskiej i Sekcji Niemieckiej biblioteki Centrum Kształcenia Nauczycieli Języków

Obcych i Edukacji Europejskiej oraz Bibliotece Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych (por. aneks tabela 5.6-7.).

5.3.Funkcjonowanie bibliotek

Część kwestionariusza poświęcona funkcjonowaniu bibliotek składała się z pytań dotyczących godzin otwarcia wypożyczalni i czytelní, możliwości kserowania, stosunku pracowników biblioteki do studentów oraz ogólnej oceny funkcjonowania biblioteki.

Godziny otwarcia czytelní i wypożyczalni odpowiadają użytkownikom większości bibliotek. Jedynie użytkownicy Biblioteki Instytutu Lingwistyki Stosowanej negatywnie ocenili godziny otwarcia wypożyczalni. Oceny pozostałych bibliotek były pozytywne lub zdecydowanie pozytywne. Najlepiej ocenianą biblioteką pod względem godzin otwarcia czytelní i wypożyczalni jest Biblioteka Wydziału Psychologii. Jest to zarazem jedyna biblioteka, która jest wyżej oceniana pod względem godzin otwarcia od Biblioteki Uniwersyteckiej (por. aneks tabela 5.8-9.).

Dla większości użytkowników bibliotek wydziałowych podobnie jak dla użytkowników Biblioteki Uniwersyteckiej poważnym problemem jest możliwość wykonywania kserokopii. **Ponad połowa bibliotek została oceniona negatywnie pod względem możliwości kserowania.** Najwięcej trudności z kserowaniem mają użytkownicy Biblioteki Wydziału Pedagogicznego im. prof. Bogdana Suchodolskiego oraz Biblioteka Uniwersyteckiego Kolegium Kształcenia Nauczycieli Języka Angielskiego (średnie ocen odpowiednio 1,9 i 2,0). Najwyżej zaś oceniane są biblioteki Wydziału Biologii oraz Instytutu Informacji Naukowej, Studiów Bibliologicznych i Centrum Europejskiego (średnie ocen odpowiednio 5,7, 5,1, 5,0) (por. aneks tabela 5.10.).

Badani pozytywnie oceniają stosunek pracowników bibliotek do studentów. **Większość analizowanych bibliotek została oceniona pozytywnie, a połowa zdecydowanie pozytywnie.** Najlepiej oceniona została Biblioteka Wydziału Biologii, gdzie średnia ocen wynosi 6,5. Załedwie w przypadku dwóch bibliotek można mówić o wyraźnej negatywnej ocenie stosunku pracowników biblioteki do studentów. Najgorzej pod względem stosunku pracowników biblioteki do studentów oceniane są Połączone Biblioteki Wydziału Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, Instytutu Filozofii i Socjologii PAN oraz Biblioteka Instytutu Archeologii – średnie ocen wynoszą odpowiednio 3,1 i 3,5 (por. aneks tabela 5.11.).

Ostatnie pytanie dotyczące bibliotek jednostkowych, na które odpowiadali badani dotyczyło ogólnej oceny funkcjonowania biblioteki. Funkcjonowanie tylko jednej z analizowanych bibliotek – Biblioteki Instytutu Archeologii - zostało ocenione źle. W przypadku pozostałych bibliotek przeważają oceny pozytywne. Najlepiej oceniane są biblioteki Wydziału Biologii, Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki oraz Instytutu Fizyki Doświadczalnej (por. aneks tabela 5.12.).

W przypadku większości bibliotek niewidoczne są znaczne różnice ocen ich funkcjonowania wśród studentów poszczególnych trybów. Wyjątek stanowi Biblioteka Instytutu Anglistyki, gdzie oceny niemal wszystkich aspektów funkcjonowania są niższe wśród studentów studiów niestacjonarnych zaocznych niż wśród pozostałych badanych. Największe różnice można obserwować w przypadku ocen godzin otwarcia czytelni i wypożyczalni oraz ocen stosunku pracowników biblioteki do studentów (por. aneks tabela 5.13.).

6. Główne wnioski

- 43,6% badanych studentów wskazuje BUW jako swoją główną bibliotekę.
- Biblioteki jednostkowe rzadko pełnią rolę głównych bibliotek dla studentów innych jednostek.
- Prawie żadna z osób, które wskazały BUW jako swoją bibliotekę główną, nie korzysta z innych bibliotek UW.
- Osoby, które korzystają z innych bibliotek w większości – ponad trzy czwarte - pozytywnie oceniają możliwość korzystania z bibliotek innych niż główna.
- Oceny dostępności poszczególnych typów materiałów potrzebnych w trakcie studiów w BUW i bibliotekach jednostkowych są raczej pozytywne.
- Biblioteka Uniwersytecka jest postrzegana przez badanych jako dogodne miejsce do nauki. Pod względem warunków lokalowych przewyższa niemal wszystkie biblioteki wydziałowe.
- W ponad jednej trzeciej bibliotek wydziałowych negatywnie zostały ocenione warunki lokalowe w wypożyczalni oraz dostęp do komputerów i Internetu.
- Funkcjonowanie BUW i bibliotek wydziałowych jest oceniane na ogół pozytywnie. Jedynie możliwość kserowania stanowi istotny problem niemal we wszystkich bibliotekach UW.